

Kyrkan och torah *del 5*

"Efraimiterna"

Många av de kristna som söker sina hebreiska rötter åberopar ett släktskap med Efraims hus. De menar att kristna även har etniska rötter i judendomen. Detta kommenterar Sven Reichmann i femte avsnittet i artikelserien Kyrkan och torah.

Nu när jag har börjat forska i hur grupper av kristna i USA försöker finna ett förlorat hebreiskt arv bland annat genom att leva judiskt efter torah, möter jag ofta påståendet att vi som är kristna i själva verket skulle vara avkomlingar till de tio stammar som bildade nordriket Israel vid delningen av landet efter Salomo. Många som letar efter förlorade hebreiska rötter söker inte bara *evangeliets* hebreiska rötter utan de säger att vi (alla?) kristna skulle ha okända *etniska* rötter i Abrahams släkt.

Israels tio stammar sägs vara "förlorade" eftersom Bibeln inte beskriver någon återkomst för deras del. Många rotsökare¹ påstår att Israels stammar sökte sig västerut. De förlorade då omskärelsen och allt annat som hör till den hebreiska identiteten. Till sist skall de ha hamnat i England för att sedan genom det brittiska imperialismen befolka USA, Australien, Kanada, Nya Zeeland, delar av Afrika etc. Därmed skulle de ändå inte vara helt förlorade. Eftersom deras ättlingar är barn till Abraham påstås de ha en lätthet för att komma till tro på Abrahams Gud som andra folkstammar inte har. Därför skulle vi västerländska, kristna hedningar vara (eller kunna vara) en ofantlig rest av Nordrikets tio stammar. Olika förkunnare ger givetvis olika bud.

Rotsökarna kallas ofta efraimiterna just för att de åberopar en släktskap med Efraims hus. De gör nämligen en tydlig skillnad mellan Juda hus och Israels eller Efraims hus. Rörelsen kallas därför ofta för "*The Two-House-Movement*" (=Två-hus-rörelsen). Inom denna hävdar man att bara Juda och Benjamins stammar får kallas judar. De hebréer som nu bildar det moderna Israel sägs vara endast från Juda och Benjamin. Därför är det fel, menar efraimiterna, att nationen fick heta Israel.

Man betonar också att Jesus inte kommer tillbaka förrän det hebreiska folkets två "hus" – Juda och Efraim – har försonats och förenats.

När dina landsmän då säger till dig: Förklara för oss vad du menar med detta, då skall du svara dem: Så säger Herren, Herren: Se, jag skall ta Josefs stav, som är i Efraims hand, det vill säga Israels stammar, hans medbröder, och jag skall foga ihop dem med Juda, med Juda stav, och göra dem till en enda stav, så att de blir ett i min hand. (*Hes 37:18-19*)

Efraimiterna vill därför ta på sig uppgiften att leta upp de tio stammarna, som alltså skulle bestå av människor som inte själva är medvetna om sitt hebreiska ursprung för att sedan *återföra detta "Efraims hus" till Löfteslandet* så att de två husen skall bli ett (*Hes 37:15-28; Joh 10:16*). Då först skall Messias komma tillbaka.

Om man till Israels/Efraims hus skall räkna alla eller flertalet kristna hedningar skulle detta projekt givetvis medföra att Juda hus skulle komma i en förkrossande minoritet under en folkgrupp som de riktiga judarna ändå skulle se som hedningar. Redan av denna anledning uppfattar många judar denna teologi som en ny och tröttsam variant av ersättningsteologi.² Den skarpaste kritiken har skrivits av en grupp Jesustroende judar i USA.³

Otidsenliga termer

I vår tid skapar vi ofta termer och begrepp som är noga definierade och som sedan används strikt enligt definitionen. När efraimiterna talar om Israels hus och Juda hus så använder de Bibelns ord på vårt sätt. Problemet är att Bibelns termer inte fungerar så. När Gud genom Jeremia manade det som två-hus-rörelsen kallar Juda hus till omvändelse så talade han till Israel. Lägga märke till att följande blev sagt i Jerusalem mer än etthundra år efter Nordrikets undergång.

”Skulle jag inte kunna göra med er, ni av Israels hus, så som denne krukmakare gör? säger Herren. Se, som leran är i krukmakarens hand, så är ni, Israels hus, i min hand. (*Jer 18:6*)

Även Jesus kunde kalla ett samtida ”Juda hus” för Israel.

När Jesus hörde det, blev han förvånad och sade till dem som följde honom: ”Amen säger jag er: I Israel har jag inte hos någon funnit en så stark tro. (*Matt 8:10*)

Som exempel på efraimitisk bibelläsning kan vi studera Jesu svar till den syrofeniciska kvinnan:

Han svarade: ”Jag är sänd endast till de förlorade fåren av Israels hus.” (*Matt 15:24*)

Efraimiterna menar att Jesus bara var sänd till ”de förlorade tio stammarna” – alltså bara till hedningar vars förfäder deporterats från det antika Israel.

Mycket talar emot

Assyrierna som intog Samaria var ett skrivkunnigt folk. Man har hittat stora mängder text på lertavlor. Bland annat kan man läsa följande på en tavla upptäckt cirka 1850:

”I mitt första regeringsår belägrade och erövrade jag Samaria (huvudstaden i Israel) ... Jag förde bort i fångenskap 27 290 människor som levde där.”

Texten tillskrivs Sargon II (721-705 f Kr). Var 27 290 personer en stor skara? Cirka 80 år tidigare var Amasja kung i Juda. När han då räknade folket i de två södra stammarnas område fann han minst 300 000 krigare (2 Krön 25:5-6). Då talar vi inte om kvinnor och barn, inte heller om gossar och gubbar. Nu skall dock nämnas att belägringen av Samaria lär ha tagit tre år och under den tiden hann säkert de blodtörstiga assyrierna att mörda och plundra vida omkring. Många i Israel flydde säkert söderut. Det var därför *en ganska liten skara fångar som deporterades*.

Templet lockade många

När Jerobeam direkt efter rikets delning skapade två nya helgedomar med varsin kalv i Betel och i Dan flydde präster, leviter och många vanliga fromma från de tio stammarnas område söderut till Juda.

Prästerna och leviterna i hela Israel gick över till Rehabeam från alla sina områden. Leviterna övergav sina utmarker och sina andra besittningar och begav sig till Juda och Jerusalem, eftersom Jerobeam med sina söner drev bort dem från deras tjänst som Herrens präster och anställde åt sig andra präster för offerhöjderna och för de onda andarna och för kalvarna som han hade gjort. Och de från alla Israels stammar som vände sina hjärtan till att söka Herren, Israels Gud, följde leviterna, och de kom till Jerusalem för att offra åt Herren, sina fäders Gud. (*2 Krön 11:13-16*)

Och han [kung Asa] samlade hela Juda och Benjamin, liksom de främlingar från Efraim, Manasse och Simeon som bodde ibland dem, ty många från Israel hade slutit sig till honom, när de såg att Herren, hans Gud, var med honom. De samlades i Jerusalem i tredje månaden av Asas femtonde regeringsår. (*2 Krön 15:9-10*)

Det finns inga siffror på folkets storlek, varken i norr eller söder. Men det sägs något om krigsmaktens storlek. Den växte under loppet av cirka 150 år från Rehabeams 180 000 man (1 Kung 12:21) till Josafats 1 160 000 (2 Krön 17:14-18). *Invandringen till Juda från de övriga stammarna måste ha varit betydande.*

Ändå tycks det ha funnits folk kvar från de nordliga stammarna. Kort efter Samarias fall firade Hiskia den första påskan på många år och då skickade han inbjudan till dem av Nordriket som ännu fanns på plats.

Ilbuden for från stad till stad i Efraims och Manasses land och ända till Sebulon. Men man skrattade åt dem och hånade dem. Dock fanns det några i Aser, Manasse och Sebulon som ödmjukade sig och kom till Jerusalem. (*2 Krön 30:10-11*)

Även om ilbuden inte gjorde någon succé var det inte folktomt i Israel. När sedan kung Josia (642-610 f

Kr) knappt hundra år senare skulle rena landet från avguderi höll han sig inte bara inom Sydrikets gränser.

I Manasse, Efraims och Simeons städer ända till Naftali genomsökte han överallt husen. Och sedan han hade brutit ner altarna, krossat aserorna och avgudabilderna till stoft och huggit ner alla solstoder i hela Israels land återvände han till Jerusalem. (2 Krön 34:6-7)

Manasse, Efraim Simeon och Naftali fanns åtminstone delvis kvar i landet efter deportationen.

I vår tid upptäcker man olika folkgrupper med judiska traditioner bl a i Indien och Afghanistan, tidigare även i Etiopien. I Israel diskuterar man vilka av de första grupperna som skall få immigrera. De rester av Israels hus som faktiskt går att identifiera har alltså vandrat söder- och österut och inte åt väster.

Om varenda ättling till Abraham hade försvunnit ur Nordriket, vad hade Jesus senare haft i Galiléen att göra?

Se upp så att du inte låter dig förföras till en lära som bara är spekulation! Vi kristna är barn till Abraham genom tron på Kristus. Kyrkan är däremot inte Israel i någon som helst *etnisk* mening

Sven Reichmann

1 Till exempel: Batya Ruth Wootten: Who is Israel? And Why You Need to Know. Key of David Publishing, Saint Cloud 1998, ISBN 1-886987-01-7

2 <http://www.torahofmessiah.com/2house1.html>

3 <http://www.mjaa.org/site/DocServer/EphraimiteError.pdf?docID=141>